Arvutid, rock’n’roll ja raudne eesriie: TalTechi suvelavastus käivitab Mustamäel ajarännaku-emulaatori

2 kuud tagasi - 06.08.2026 Autor: AM

Oleme siin Arvutimaailmas harjunud testima kõige uuemat riistvara, rääkima tehisintellektist ja tulevikutehnoloogiatest, aga vahepeal võiks teatrit ka vaadata. Mis juhtuks, kui käivituks tõeliselt mastaapne simulatsioon, mis viib meid tagasi aega, kus kogu tänapäevane digimaailm alles tegi oma esimesi kohmakaid samme? Just sellise tarkvarauuenduse on teinud Tallinna Tehnikaülikool, muutes oma Mustamäe linnaku hooviosa esmakordselt suurejooneliseks teatrilavaks.

Reedel, 7. augustil kell 19 esietenduv suvelavastus „Nüüd õpin Mustamäel” ei ole lihtsalt teater. See on elav, hingav ja kaasahaarav tagasivaade 1968. aastasse – aega, mil insenerid ja esimesed arvutid hakkasid maailma muutma.

Suletud süsteem ja avatud meeled

Andra Teede kirjutatud ja TalTechi vilistlaste ehedatel mälestustel põhinev lugu viib meid otse 1960. aastate lõpu tudengielu epitsentrisse. Peategelaseks on andekas maapoiss Kaarel (Jass Kalev Mäe), kes asub õppima automaatika-telemehhaanika erialale. Koos oma ühikatoa kaaslaste Arnoldi, Holgeri ja Ennuga peavad nad navigeerima tormilises maailmas, otsides vastuseid igikestvatele küsimustele: kuidas saavutada edu, leida armastus ja jääda iseendaks?

Lavastaja Veiko Tubinat kõnetas materjali juures just see vabaduse ja piirangute konflikt:

> “Need noored elasid ajas, kus valikuid oli vähem kui praegu, kuid unistused ei olnud selle võrra väiksemad. See lavastus ei räägi ainult ühest lennust või ühest ülikoolist – see räägib inimestest, kes püüavad leida oma kohta maailmas. 1960ndate lõpp oli täis vastandeid – ühelt poolt tehnoloogia kiire areng, noorte julgus ja soov maailma muuta, teiselt poolt hirm, kontroll ja piirid. Ometi suutsid elada selle aja noored lõbusat elu ja teha maailma muutvat teadust.“

Ülikoolilinnak kui elav platvorm

Tehnikaülikooli rektor Tiit Land näeb lavastuses silda mineviku ja tänapäeva inseneeria vahel:

> “Üks viis eduka tuleviku tagamiseks on minevikku tõepäraselt, samas kunstiliselt veenvalt mõtestada. Praegusele lavastusele lisab minu jaoks erilise mõõtme ka tõsiasi, et üha rohkem noori valib õpinguteks Tehnikaülikooli ning inseneeria ja tehnoloogia valdkonnad on Eestis iga päevaga üha hinnatumad.“

Pildilise ja helise poole pealt ei hoita "riistvararessurssidega" kokku. Uhkete tantsudega astub üles TalTechi rahvatantsutrupp Kuljus, esitades muuhulgas legendaarset „Seppade tantsu”. Muusikalise elamuse tagab *live*-bänd koos näitetrupiga, tuues lavale hitid nagu „Mis värvi on armastus” ja spetsiaalselt lavastuse tarbeks modifitseeritud „Mustamäe valss“.

Ülikooli turunduse ja kommunikatsiooni osakonna juhataja Hele-Riin Pihel võtab linnaku transformatsiooni kokku nii:

> „Peahoone ümbrus on avar ja kaunis paik, kus loodus ning linn kohtuvad. Siia on aastakümnete jooksul talletunud palju erinevaid lugusid.”

Enne etendusele suundumist saab end kurssi viia digikanalites – lavastuse ametlikus blogis „Nüüd õpin Mustamäel“ leiduvad intervjuud, Instagrami klipid ning põhjalikud videointervjuud YouTube’is töötavad *pre-load* puhvrina, et kohapealne elamus oleks maksimaalne.

Video URL

PLUSSID

- Autentne kasutajakogemus (UX): lugu põhineb päris vilistlaste, sealhulgas selliste tipptegijate nagu Mart Min, Karl Õiger ja Andres Keevallik mälestustel.
- Võimas "protsessor": hea näitlejate ansambel, kus teevad kaasa nii kogenud tähed (Egon Nuter, Piret Krumm, Theodor Tabor) kui ka noorema põlvkonna talendid.
- Unikaalne keskkond: TalTechi peahoone sisehoov annab loole ruumilise ja tõetruu mõõtme, mida klassikalises teatrisaalis ei saavuta.

MIINUSED

- Ilmastikutundlik: kuna tegemist on vabaõhuetendusega, sõltub mugavus ilma hetkeversioonist. Vihmakeep tasub igaks juhuks valmis panna.
- Range sünkroniseerimisnõue: hilinejaid etendusele ei lubata. Nii nagu reaalajas töötavas süsteemis, pead olema õigel ajal kohal (soovituslikult 20 minutit varem).

Suvelavastus "Nüüd õpin Mustamäel"

Toimumiskoht:	Tallinna Tehnikaülikooli sisehoov (Akadeemikute allee / Ehitajate tee 5, Tallinn).
Etendused:	7.–18. august 2026. Uksed: 18.00. Etendus: 19.00.
Kestvus:	Orienteeruvalt kuni 22.15 (kahes vaatuses, ühe vaheajaga)
Lavastaja:	Veiko Tubin
Autor:	Andra Teede
Piletid:	Saadaval Piletilevis (vabade kohtade olemasolul tund enne algust ka kohapeal). Pilet kehtib nii paberil kui nutiseadmes.
Osades:	Jass Kalev Mäe, Maris Nõlvak, Theodor Tabor, Karl Robert Saaremäe, Oskar Punga, Egon Nuter, Kadri Lepp, Martin Mill, Piret Krumm jt.
Konsultandid:	M. Min, K. Õiger, U. Venesaar, A. Kilk, A. Keevallik, B. Gordon, P. Kulu, O. Aarna, M. Laar, I. Kotta

- Uudised

- Tehnoloogiamessid

Pilt